

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΣΧΟΛΗ

ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΠΟΙΗΣΗ ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ - ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ» ΛΥΚΕΙΟ
&
ΠΟΙΗΣΗ ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΕΦΕΡΗ
ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ - ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ» ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Σχολικό Έτος: 2017-2018

Υπεύθυνες Καθηγήτριες: Ελένη Χρ. Γκόνου - Στυλιανίδη (Φιλολόγος),
Καλυψώ Ν. Λάζου-Μπαλτά (Φιλολόγος), Χριστίνα Ε. Παπαδάκη (Εικαστικός)

| Α' ΜΕΡΟΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Συμμετέχοντες μαθητές

Αλεξάνδρα Μπάκα

Ελένη Μπεθάνη

Σύνθια Μπούσιου

Γιάννης Εεροχειμώνας

Δέσποινα Πανηγυράκη

Θεανώ Σάμια

Φωτεινή Σοφού

Γιαν Σταν

Μιλτιάδης Τσώλας

Κατερίνα Χαρίτου

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΠΟΙΗΣΗ ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΕΦΕΡΗ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ - ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εικόνα είναι ποίηση χωρίς λέξεις, έλεγε ο Οράτιος, αλλά και η ποίηση δεν είναι τίποτε άλλο από λέξεις, που δημιουργούν εικόνες. Ηόπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Σιμωνίδης ο Κείος: «Η ζωγραφική είναι σιωπηλή ποίηση και η ποίηση είναι ομιλούσα ζωγραφική».

Με αφετηρία την λογοτεχνία και πιο συγκεκριμένα την ποίηση του Σεφέρη, χαρακτηριστικού εκπροσώπου της γενιάς του '30, οι μαθητές της Β' τάξης Γυμνασίου προσέγγισαν το καλλιτεχνικό κίνημα του συμβολισμού, από το οποίο δέχτηκε βασικά επίδραση ο ποιητής αλλά εν μέρει και από τον υπερρεαλισμό.

Στη συνέχεια ορισμένοι μαθητές, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ποίηση και την καλλιτεχνική έκφραση, στα πλαίσια της εκπόνησης δημιουργικών - συνθετικών εργασιών, στο Β' τετράμηνο, κλήθηκαν να αποδώσουν εικαστικά τους στίχους αποσπασμάτων ή και ολόκληρων ποιημάτων του Γ. Σεφέρη, που τους δόθηκαν από την φιλόλογο της τάξης τους κ. Ε. Γκόνου, με την καθοδήγηση της καθηγήτριας των Εικαστικών, κ. Χρ. Παπαδάκη.

Η δράση υλοποιήθηκε στα πλαίσια διασχολικής συνεργασίας με το Λύκειο της Ευαγγελικής Σχολής (Β' τάξη), που εστίασε στον υπερρεαλισμό και πιο συγκεκριμένα στα πιο πρόσφατα ποιητικά έργα του Οδυσσέα Ελύτη, τα οποία δεν ανθολογούνται στα σχολικά εγχειρίδια, υπό την εποπτεία της φιλολόγου κ. Κ. Λάζου - Μπαλτά.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τους δύο νομπελίστες ποιητές μας, που εκφράστηκαν παράλληλα και εικαστικά, τίμησε με δύο εκθέσεις αντίστοιχα το Ίδρυμα Θεοχαράκη: η πρώτη, αφιερωμένη στον Οδ. Ελύτη, με τίτλο: «Ο Κόσμος του Οδυσσέα Ελύτη: Ποίηση και Ζωγραφική» (Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος 2011) και η δεύτερη, αφιερωμένη στον Γ. Σεφέρη, με τίτλο: «Όταν το φως χορεύει, μιλά δίκαια. Ο Γιώργος Σεφέρης και η ποίησή του μέσα από τη ζωγραφική και τη φωτογραφία» (Νοέμβριος 2017 - Ιανουάριος 2018). Και στις δύο εκθέσεις σημαντικοί σύγχρονοι Έλληνες καλλιτέχνες εμπνεύστηκαν δημιουργικά και απέδωσαν επιλεγμένους στίχους των δύο ποιητών με ποικίλους εικαστικούς τρόπους.

Με αφορμή διάφορα εικαστικά ερεθίσματα οι μαθητές τόσο κατά τη διδασκαλία του μαθήματος των Εικαστικών όσο και των Κειμένων Ν.Ε. Λογοτεχνίας, προσπάθησαν να δημιουργήσουν μια συνομιλία ανάμεσα στην ποίηση και την τέχνη. Ξεκινώντας από την μελέτη της πρώτης άφησαν τη φαντασία τους ελεύθερη να εξερευνήσει τη δεύτερη, αναζητώντας, μέσα από πρωτόγνωρα μονοπάτια, δικούς τους τρόπους έκφρασης, στ' αχνάρια του συμβολισμού και του υπερρεαλισμού, που άφησαν οι δύο μεγάλοι δημιουργοί του πνεύματος και της τέχνης.

Επιπλέον οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να παρακολούθησουν δύο ειδικές παρουσιάσεις σχετικά με τον υπερρεαλισμό από την κ. Χρ. Παπαδάκη, μία για το Γυμνάσιο και μία για το Λύκειο, σε συνεργασία με τις υπεύθυνες φιλολόγους, κ. Ε. Γκόνου και κ. Κ. Λάζου αντίστοιχα. Συγχρόνως είχαν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τη μοντέρνα ποίηση και μάλιστα μέσα από περισσότερα έργα καθενός από τους δύο ποιητές, να διακρίνουν το προσωπικό τους ύφος και να γνωρίσουν νέα ποιητικά είδη, όπως το χαϊκού, καταφέρνοντας τελικά να «μεταφράσουν» το λόγο σε εικόνες.

Τα ποιήματα που επιλέχθηκαν για εικονοποίηση από τους μαθητές του Γυμνασίου αναφέρονται στις βασικές έννοιες της σεφερικής ποίησης «**φως**», «**ρυθμός**», «**χρόνος**», «**δικαίο**». Λέξεις κλειδιά, λέξεις φορτισμένες με μνήμες και γνώσεις πανάρχαιες, συνειρμικά δεμένες με εικόνες και αισθήσεις συμπαντικές, αρχέγονες, σύμβολα διαχρονικά με προσωκρατικές καταβολές. Σε αυτές τις λέξεις πρέπει να προστεθεί μία ακόμη πολύ σημαντική, η λέξη «**Θάλασσα**», συνυφασμένη με την μακραίωνη ιστορία του ελληνισμού, από τα ομηρικά χρόνια - κι ακόμη παλαιότερα - μέχρι σήμερα.

Ο Παναγιώτης Ροϊλός, καθηγητής Νεοελληνικών Σπουδών και Συγκριτικής Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, κάτοχος της Έδρας «Γιώργος Σεφέρης», αναφέρει σχετικά για το έργο του ποιητή¹: «*Στην ποίησή του έχει αναπτύξει μία ιδιότυπη προσέγγιση του φωτός ως φυσικό-ηθικής και μεταφυσικής αρχής: η εκδοχή του "αγγελικού και μαύρου φωτός", την οποία αναπτύσσει κυρίως στην "Κίχλη", συνδέεται στενά με τις περί δικαίου ιδέες του, που είναι εν πολλοίς προσωκρατικών καταβολών, στον βαθμό που, κατά τον Ηράκλειτο, η "Δίκη" εκλαμβάνεται ως κοσμική αρχή, στην οποία υπόκειται και η ύπατη πηγή φωτός και χρονικού ρυθμού, ο ήλιος*».

Ο Γ. Σεφέρης στις «Σημειώσεις για μια ομιλία σε παιδιά»² αφιερωμένη στους δύο νέους ποιητές, τον Δ.Ι.Αντωνίου και τον Οδ. Ελύτη, είπε χαρακτηριστικά: «Η τέχνη έχει μια δικιά της λογική. Και τη μαθαίνουμε τη λογική αυτή, με μια μεγάλη άσκηση, από τα ίδια τα έργα της τέχνης. Στην τέχνη δε χυρεύουμε ποτέ τον συντομότερο δρόμο ανάμεσα σε δύο σημεία. Κάποτε χυρεύουμε τον μακρύτερο. Αλλά ο ποιητής πετυχαίνει, όταν πάρει τον πραγματικό δρόμο. Και τον πραγματικό αυτό δρόμο δεν υπάρχει τίποτε που να τον προσδιορίζει από τα πριν. Καταλαβαίνουμε πως είναι ο σωστός και ο πραγματικός, όταν το έργο έχει πια τελειώσει».

Μέσα από τα έργα τέχνης των παιδιών «ανασαίνει κανείς την αληθινή ζωή».

Η ζωή θέλει φως!

Η τέχνη είναι φως!

Σημειώσεις

1. Ν. Ρουμπής, Ο Γιώργος Σεφέρης και η ποίησή του μέσα από τη ζωγραφική και τη φωτογραφία στο Ίδρυμα Θεοχαράκη, Πηγή: [monopoli.gr](http://www.monopoli.gr)

<http://www.monopoli.gr/stories/art-and-culture/item/159356-Ekthesh-Seferh-%E2%80%93-Idryma-Theocharakh>

2. Γ. Σεφέρη, Δοκίμες Α', εκδ. Ίκαρος 1974, http://boraeinai.blogspot.com/2014/03/blog-post_2738.html

Ενδεικτική βιβλιογραφία

http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/tools/concordance/works.html?cnd_id=1

<http://www.potheg.gr/TT.aspx?lan=1&Type=WRITER&writerId=7711255&TextType=BIO>

users.uoa.gr/~nektar/arts/tributes/george_seferis/seferis-cv2.htm

Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων, <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A111/683/4523,20490/>

<https://askforark.wordpress.com/2017/03/05/%CF%84%CE%BF-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%BF-%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7%CF%82-%CE%BF-%CE%B2%CE%AC%CE%B3%CE%BA%CE%BD%CE%B5%CF%81-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B7/>

Α. Κωτίδης, Μοντερνισμός και «Παράδοση» στην ελληνική τέχνη του μεσοπολέμου, Θεσσαλονίκη 1993

Γ. ΣΕΦΕΡΗ,
ΓΥΜΝΟΠΑΙΔΙΑ, 1936
Α'. Σαντορίνη
(απόσπασμα)

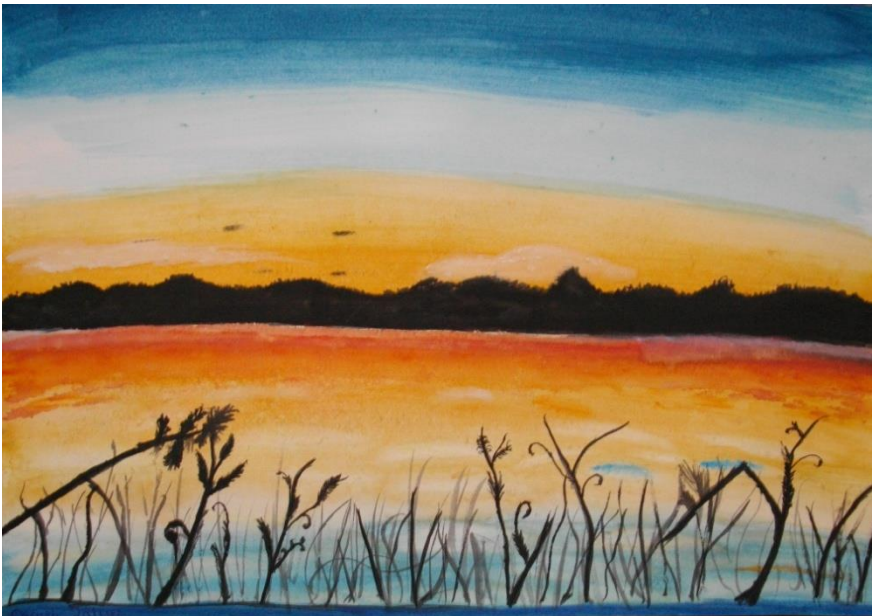
Γράψε, αν μπορείς στο
τελευταίο σου όστρακο
Τη μέρα, τ' όνομα τον
τόπο
Και ρίξε το στη
θάλασσα για να
βουλιάξει

*ΤΕΤΡΑΔΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ
(1928 - 1937)
«Δεκαέξι χαϊκού»*

Α΄

Στάξε στη λίμνη
μόνο μια στάλα κρασί
και σβήνει ο ήλιος

Έργο: Θεανώ Σάμια

ΤΕΤΡΑΔΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ
(1928 - 1937)
«Δεκαέξι χαικού»

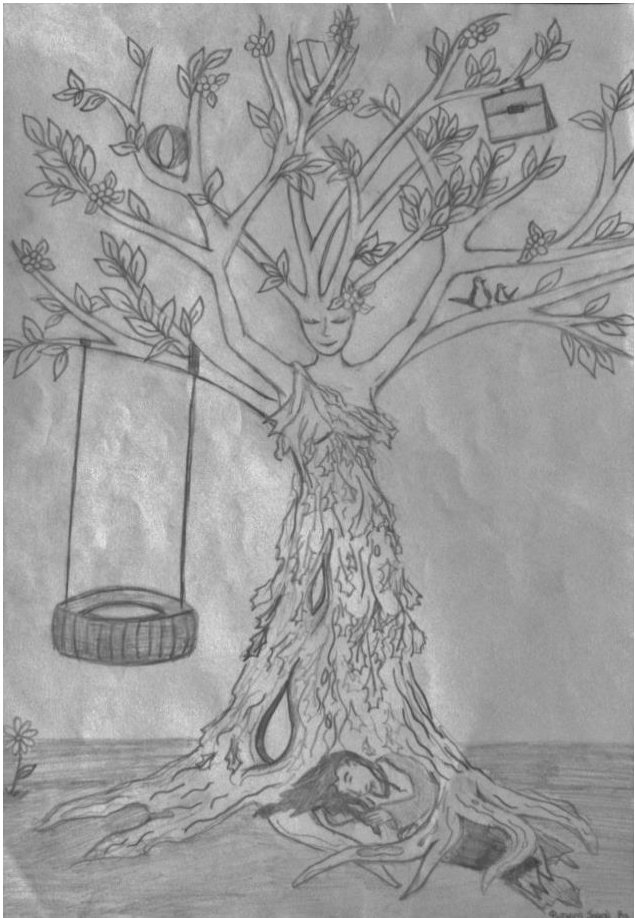
ΙΑ΄

Πού να μαζεύεις
τα χίλια κομματάκια
του κάθε ανθρώπου.

Έργο: Κατερίνα Χαρίτου

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ
(1928 - 1937)

Ο κ. ΣΤΡΑΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ
ΕΝΑΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

ΠΑΙΔΙ

Όταν άρχισα να μεγαλώνω με βασάνιζαν
τα δέντρα
γιατί χαμογελάτε; πήγε ο νους σας
στην άνοιξη που είναι
σκληρή για τα μικρά παιδιά;
μ' άρεσαν πολύ τα πράσινα φύλλα
νομίζω πως έμαθα λίγα γράμματα γιατί
το στουπόχαρτο
πάνω στο θρανίο μου ήταν κι εκείνο
πράσινο
με βασάνιζαν οι ρίζες των δέντρων
όταν μέσα στη ζεστασιά του χειμώνα
ερχόντανε να τυλιχτούν γύρω στο
κορμί μου
δεν έβλεπα άλλα όνειρα σαν ήμουν
παιδί·
έτσι γνώρισα το κορμί μου.

Έργο: Φωτεινή Σοφού

ΤΕΤΡΑΔΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ
(1928-1937)

ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΟΥ Γ. Σ.
(απόσπασμα)

Στο μεταξύ η Ελλάδα ταξιδεύει ολόένα
ταξιδεύει
κι αν «*ὄρῳμεν ἀνθοῦν πέλαγος Αἰγαῖον νεκροῖς*»
εἶναι ἐκεῖνοι που θέλησαν να πιάσουν το
μεγάλο καράβι με το κολύμπι
ἐκεῖνοι που βαρέθηκαν να περιμένουν τα
καράβια που δεν μπορούν να κινήσουν
την ΕΛΣΗ, τη ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ, τον ΑΜΒΡΑΚΙΚΟ

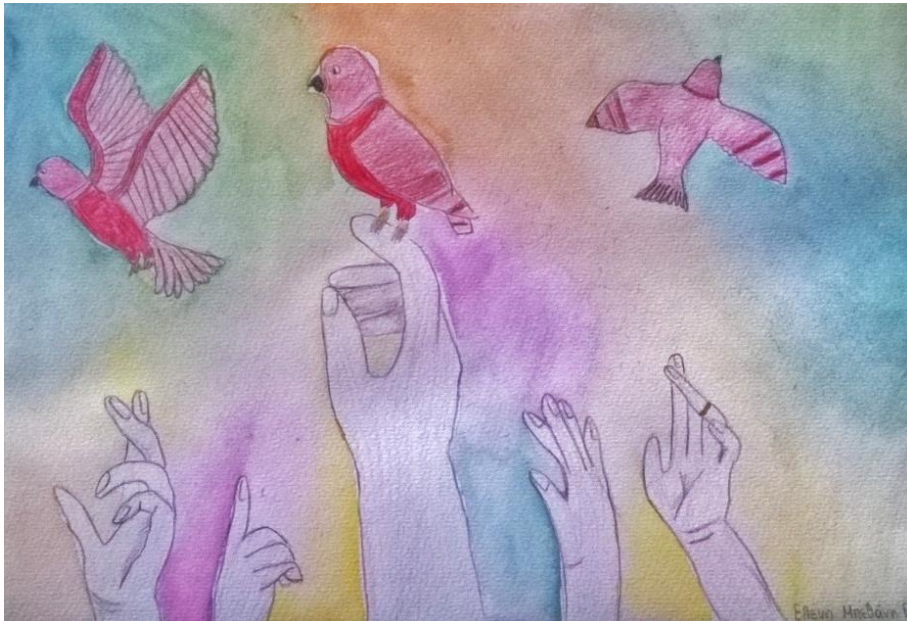

Έργο: Γιαν Σταν

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ (1935)

Ι Δ '

Τρία κόκκινα περιστέρια μέσα στο φως
χαράζοντας τη μοίρα μας μέσα στο φως
με χρώματα και χειρονομίες ανθρώπων
που αγαπήσαμε.

Έργο: Ελένη Μπεθάνη

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ (1935)

ΥΔΡΑ (απόσπασμα)

Δελφίνια φλάμπουρα και κανονιές
Το πέλαγο τόσο πικρό για την ψυχή σου
κάποτε,
σήκωνε τα πολύχρωμα κι αστραφτερά καράβια
λύγιζε, τὰ κλυδώνιζε κι ὄλομα βιμ' ἄσπρα
φτερά,
τόσο πικρὸ για την ψυχή σου κάποτε
τώρα γεμάτο χρώματα στον ἥλιο.
Ἄσπρα πανιά και φως και τα κουπιὰ τα υγρά
χτυπούσαν με ρυθμὸ τυμπάνου ἕνα ημερωμένο
κύμα.

Έργο: Μιλτιάδης Τσώλας

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ (1935)

ΙΒ' ΜΠΟΤΙΛΙΑ ΣΤΟ ΠΕΛΑΓΟ

Τρεις βράχοι λίγα καμένα πεύκα κι
ένα ρημοκλήσι
και παραπάνω
το ίδιο τοπίο αντιγραμμένο
ξαναρχίζει·
τρεις βράχοι σε σχήμα πύλης,
σκουριασμένοι
λίγα καμένα πεύκα, μαύρα και
κίτρινα
κι ένα τετράγωνο σπιτάκι θαμμένο
στον ασβέστη·
και παραπάνω ακόμη πολλές φορές
το ίδιο τοπίο ξαναρχίζει κλιμακωτά
ως τον ορίζοντα ως τον ουρανό που
βασιλεύει.

Εδώ αράξαμε το καράβι να ματίσουμε
τα σπασμένα κουπιά,
να πιούμε νερό και να κοιμηθούμε.
Η θάλασσα που μας πίκρανε είναι
βαθιά κι ανεξερεύνητη
και ξεδιπλώνει μιαν απέραντη
γαλήνη.
Εδώ μέσα στα βότσαλα βρήκαμε ένα
νόμισμα
και το παίξαμε στα ζάρια.
Το κέρδισε ο μικρότερος και χάθηκε.

Ξαναμπάρκαμε με τα σπασμένα μας
κουπιά.

Έργο: Σύνθια Μπούσιου

ΓΥΜΝΟΠΑΙΔΙΑ (1936)

Β' ΜΥΚΗΝΕΣ (απόσπασμα)

Δώσ' μου τα χέρια σου, δώσ' μου τα χέρια σου,
δώσ' μου τα χέρια σου.
Είδα μέσα στη νύχτα
τη μυτερή κορυφή του βουνού
είδα τον κάμπο πέρα πλημμυρισμένο
με το φως ενός αφανέρωτου φεγγαριού
είδα, γυρίζοντας το κεφάλι
τις μαύρες πέτρες συσπειρωμένες
και τη ζωή μου τεντωμένη σα χορδή
αρχή και τέλος

Έργο: Δέσποινα Πανηγυράκη

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ Α' (1940)

ΠΡΩΙ

Άνοιξε τὰ μάτια καὶ ξεδίπλωσε
τὸ μαύρο πανί πλατιά καὶ τέντωσέ το
άνοιξε τὰ μάτια καλὰ στύλωσε τὰ
μάτια
προσηλώσου προσηλώσου τώρα ξέρεις
πως τὸ μαύρο πανί ξεδιπλώνεται
ὄχι μέσα στον ὕπνο μήτε μέσα στο
νερὸ
μήτε σαν πέφτουνε τὰ βλέφαρα
ρυτιδωμένα
καὶ βουλιάζουνε λοξὰ σαν κοχύλια,
τώρα ξέρεις πως τὸ μαύρο δέριμα του
τυμπάνου
σκεπάζει ολόκληρο τον ορίζοντά
σου
ὅταν ανοίξεις τὰ μάτια ξεκούραστος,
έτσι.
Ανάμεσα στην ἰσημερία της ἀνοίξης
καὶ την ἰσημερία
του φθινοπώρου
εδώ εἶναι τὰ τρεχάμενα νερά εδὼ
εἶναι ὁ κήπος
εδὼ βουίζουν οἱ μέλισσες μες στα
κλωνάρια
καὶ κουδουνίζουνε στ' αὐτιά ενός
βρέφους
καὶ ὁ ἥλιος να! καὶ τὰ πουλιὰ του
παραδείσου
έναν μεγαλύτερο ἥλιος πιο μεγαλύτερο απ'
το φῶς.

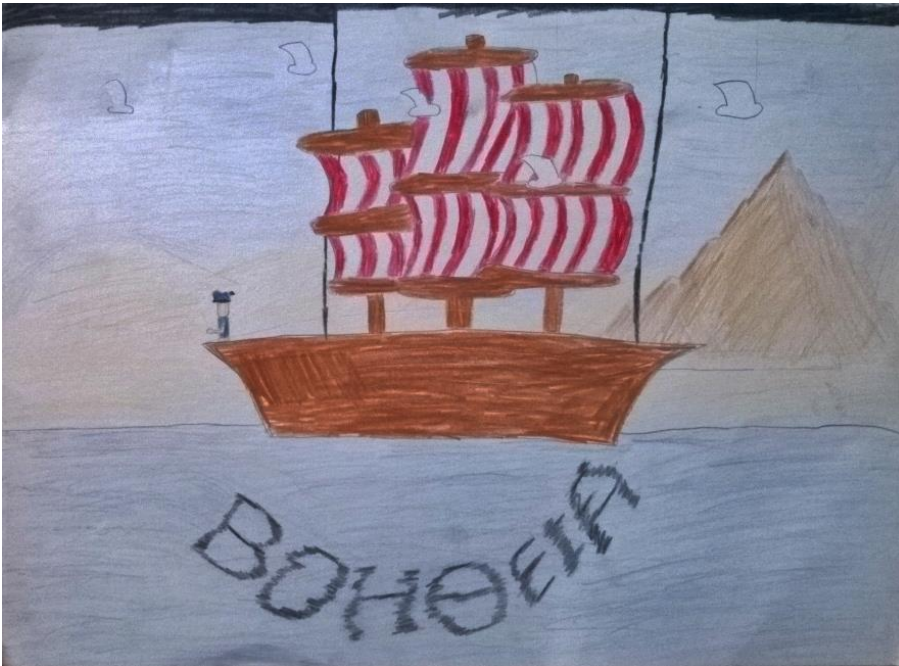
Ἔργο: Ἀλεξάνδρα Μπάκα

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ Β',
1944

ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΗΜΑ

Πανιά στο Νείλο,
πουλιά χωρίς κελάιδισμα με μια
φτερούγα
γυρεύοντας σιωπηλά την άλλη
ψηλαφώντας στην απουσία τ' ουρανού
το σώμα ενός μαρμαρωμένου εφήβου
γράφοντας με συμπαθητικό μελάνι στο
γαλάζιο
μιαν απελπιστική κραυγή.

Νείλος, «Τα Περιστερία»

Έργο: Γιάννης Ξεροχειμώνας

| Β' ΜΕΡΟΣ

ΛΥΚΕΙΟ

Συμμετέχοντες μαθητές :

Δώρα Αγγελή

Μυρτώ Ανδρονή

Κλειώ Γκουτζάνη

Βέρα-Λυδία Δημητρακοπούλου

Ειρήνη Δημητρακοπούλου

ΛΥΚΕΙΟ

ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διδακτική προσέγγιση του Υπερρεαλισμού ως ολικού καλλιτεχνικού φαινομένου δε βρίσκει εφαρμογή μόνο στην τέχνη του λόγου αλλά και σε ποικίλα σημειωτικά συστήματα, ώστε οι μαθητές να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τη διακειμενική καθολική ετεροτοπική γεωγραφία της καλλιτεχνικής έκφρασης, που επιχειρεί να προσεγγίσει τη σκέψη και την έκφραση της καθολικότητας του ανθρώπινου, συνιστώντας παράλληλα φορέα ανθρωπιστικού ήθους.

Οι μαθητές του Β1 τμήματος του Πρότυπου Γενικού Λυκείου της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης μελέτησαν, παράλληλα με τη διδακτέα ύλη, δύο από τα πιο πρόσφατα και καθόλου ανθολογημένα στα διδακτικά εγχειρίδια έργα του Οδυσσέα Ελύτη: το *Ημερολόγιο ενός αθέατου Απριλίου* (1984) και *Τα ελεγεία της Οξώπετρας* (1991). Μέσα από φθίνουσα καθοδήγηση επισήμαναν τα χαρακτηριστικά του καλλιτεχνικού κινήματος και αφομοίωσαν την καθολικότητα της καλλιτεχνικής φόρμας, η οποία συνιστά έναν τρόπο, με τον οποίο ο άνθρωπος συνειδητοποιείται κι οικοδομεί τις σχέσεις του με τον κοινωνικό και φυσικό του περίγυρο, με κριτήρια αισθητικά.

Κατά την ερμηνευτική ανάγνωση των έργων, απομονώθηκαν αποσπάσματα ποιητικά από τα δύο έργα, τα οποία προσφέρονταν για εικονοποίηση. Πέντε εθελοντές ανέλαβαν τη σημειωτική μεταφορά των κειμενικών αποσπασμάτων στον καμβά. Όταν ολοκληρώθηκαν τα έργα, οι δημιουργοί τους παρουσίασαν σε μία διδακτική ώρα στην ολομέλεια τη στρατηγική της μεταφοράς του λόγου σε εικόνα. Έτσι παράλληλα με την καλλιέργεια της φαντασίας και της δημιουργικής τους δύναμης, οι έφηβοι μαθητές στο σύνολό τους :

α) Συστηματοποίησαν τις γνώσεις και τους επιστημονικούς προβληματισμούς της ηλικίας και της εκπαιδευτικής τους βαθμίδας, αναφορικά με την εξέλιξη των καλλιτεχνικών ρευμάτων, των κινημάτων και των τάσεων στο χώρο της τέχνης.

β) Εμβάθυναν στην Επιστήμη της τέχνης, μελέτησαν δηλαδή την μεθοδολογία και τις αρχές της ολιστικά.

γ) Συνέδεσαν την καλλιτεχνική έκφραση με την ανάδειξη της δημιουργικότητάς τους, μεταβλήθηκαν, με άλλα λόγια, μέσα από την βιοματική πρόσληψη της τέχνης, σε έφηβους καλλιτέχνες.

δ) Προβληματίστηκαν σχετικά με τον ρόλο της τέχνης, στην καλλιέργεια των ανθρωπιστικών σπουδών.

ε) Αξιοποίησαν την ιδέα του ολικού έργου τέχνης, του Gesamtkunstwerk, κατά Wagner (Bablet, 2008:18-20) ως αφετηρία και για την ολιστική, την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Η διδακτική αυτή δράση προώθησε εν κατακλείδι την προσωπική ανάπτυξη των εφήβων και υπηρέτησε την προσπάθεια του μετασχηματισμού τους σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες, καθώς και την προσαρμογή τους σε έναν κόσμο που καθημερινά αλλάζει με ταχύτατους μάλιστα ρυθμούς.

•Βιβλιογραφία

Bablet, D. (2008) Ιστορία της σύγχρονης σκηνοθεσίας. 1^{ος} τόμος: 1887-1914. (μτφ: Δ. Κωνσταντινίδης).

Θεσσαλονίκη. UniversityStudio Press.

Beaton, R. (1996) *Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική*

Λογοτεχνία. Αθήνα. Νεφέλη.

Κόκκος Α. και Συνεργάτες (2011), *Εκπαίδευση μέσα από τις Τέχνες*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Καλυψώ Ν. Λάζου - Μπαλτά

Εφερα τη ζωή μου ως εδώ / Πέτρα ταμένη στο υγρό στοιχείο / Πιο πέρα
απ' τα νησιά / Πιο χαμηλά απ' το κύμα / [...] / Και με όλα της τα δελφίνια
αυγάς' η ελπίδα.

Οδυσσέας Ελύτης, *Επέτειος από τη συλλογή ποιημάτων
Προσανατολισμοί (1940).*

ΤΑ ΕΛΕΓΕΙΑ ΤΗΣ
ΟΞΩΠΕΤΡΑΣ:
Ελεγείο του Grüniger
Μνήμη Friedrich von Hardenberg

Δάση της Ρηνανίας πριν καιρό πολύ
σταματημένα μέσα μου.
Και ξανά τώρα σαν από κέρας
κυνηγετικό ερχόμενα
Οικόσημα και δέντρα γενεαλογικά
που δωδεκαετής άθελά μου
Ανακάλυπτα
Es war der erste einzige Traum

Έργο: Βέρα-Λυδία Δημητρακοπούλου

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ
ΑΘΕΑΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ:
Τετάρτη 15

Προχωρώ μέσ' από πέτρινα κεριά και
γυναίκες που κρατούν μισοφέγγαρα.
Ο Θεός λείπει.
Αυτός ο κήπος δεν έχει τέλος και κανείς
δεν ξέρει τι τον περιμένει.

Έργο: Ειρήνη Δημητρακοπούλου

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ
ΑΘΕΑΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ:
Σάββατο 18β

Κομμάτια σπίτια που επιπλέουν,
μπαλκόνια με μπροστά το κοντάρι
τους, ο αέρας.

Φωτογραφία: Δώρα Αγγέλη

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ
ΑΘΕΑΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ:
Παρασκευή 1Μ

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Πιάνω την άνοιξη με προσοχή και την
ανοίγω:

Με χτυπάει μια ζέστη αραχνοϋφαντη
ένα μπλε που μυρίζει ανάσα πεταλούδας
οι αστερισμοί της μαργαρίτας όλοι αλλά
και μαζί πολλά σερνάμενα ή πετούμενα
ζουζούνια, φίδια, σαύρες, κάμπιες και
άλλα

τέρατα παρδαλά με κεραίες συρμάτινες
λέπια χρυσά λαμέ και πούλιες κόκκινες

Θα 'λεγες έτοιμα όλα τους να παν
στο χορό των μεταμφιεσμένων του Άδη.

Έργο: Κλειώ Γκουτζάνη

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ
ΑΘΕΑΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ:
Σάββατο 2Μ

Μπορεί κανείς, εφαρμόζοντας το μάτι του εκεί, να βλέπει στο διηνεκές μια σκούρα θάλασσα κι ένα κορίτσι στ' άσπρα να ίπταται από αριστερά δεξιά, και να χάνεται στον αέρα.

Έργο: Μυρτώ Ανδρονή

Εικαστική Επιμέλεια Παρουσίασης: Χριστίνα Παπαδάκη
Σχολικό Έτος: 2017-2018